ج) نماد نگاشتی و لفظ‌نگار

به خلاف نمادهای لفظ‌نگار که شما وقتی «زید» می‌گویید، این زید در زبان فارسی را هر کسی با زبان دیگر هم بخواهد بگوید، مجبور است که زید بگوید؛ چاره‌ای ندارد. نماد زید، نماد لفظ‌نگار است، یعنی همان چیزی که از دهان شما به‌عنوان صوت درمی‌آید، به ازاء آن، یک نماد قرار می‌گیرد و دارد به ترتیب، لفظ‌ها را نگاشت می‌کند. خود لفظ‌نگاری، یکی از انواع نگاشت‌ها است. در مباحث علوم قرآنی عرض کردم یکی از مهم‌ترین تدوین تکوینی، تدوین نگاشتی است. امروزه هم خیلی مرسوم است؛ به اصطلاح می‌گویند تدوینهای آنالوگی که جور و واجور با آن سر و کار دارید. دستگاهی که ضربان قلب را نشان می‌دهد، مدام نشان می‌دهد که قلبش دارد می‌زند ای نه. این الآن یک نحو نماد و یک نحو نشان‌دهنده یک چیز است. اما نشان‌دهنده‌ای است که نقطه به نقطه، مثل نقشه ایران که ایران را نگاشت می‌کند، آن هم دارد ضربان قلب را نشان می‌دهد، اما نه طبق معنا. معنا نیست - ولو معناداری در آن هست - اما دارد یک واقعه‌ای را به ترتیب واقع شدنش نگاشت می‌کند. مثل نقشه ایران که ولو معنا دارد، اما خود نقشه بودنش که معنا نیست، بلکه دارد نقاط کشور ایران را برمی‌دارد و آنجا می‌گذارد و به آن صورت درمی‌آورد.

شاگرد۷: مثل ضرب و تقسیم، مباشرتاً روی معنا نرفته؟ مثل همان مثال ضربان قلب که برای هر کسی در هر زبانی مباشرتاً رفته روی همان حالت بالا و پایین قلب.

استاد: ولی معنانگار نیست. یعنی الآن نیازی به معنا ندارم و درک معنا نمی‌کنیم. مثل نقشه ایران است که دارد ایران را نشان می‌دهد، اما نه اینکه این نقشه بر یک معنایی دلالت کند که آن معنا بر ایران دلالت کند. به خلاف لفظ ایران؛ لفظ ایران، یک لفظ است که بر معنایی دلالت می‌کند که ایران را می‌رساند. اما نقشه ایران، نگاشت ایران است؛ یعنی نقطه به نقطه این را برمی‌دارید و آنجا می‌گذارید. در نمادها و رسمها هم همینطور است؛ کارهایی که ضربان قلب در لحظه انجام می‌دهد را برمی‌دارید و آنجا می‌گذارید و نشان می‌دهید که به ترتیب دارد چکار می‌کند. به این، نمادهای قیاسی و آنالوگ می‌گوییم؛ نمادهایی که ریختش ریخت نگاشت گام به گام یک شیء است، بدون اینکه معنا واسطه بشود؛ معنا، یعنی مدلول لفظ. عرض کردم که ما معنا را از آن درمی‌آوریم. منظورم روشن باشد؛ یعنی قدم به قدم، نقشه ایران، اینجور نیست که دال بر یک معنایی باشد که آن معنا چیزی را برساند، بلکه خودش دارد به‌صورت نقشه آن را نشان می‌دهد. اتفاقاً یکی از موارد خیلی خوب زیرنمادها همین پردازشهای آنالوگ هستند. اینها زیر نماد هستند، یعنی طوری نیست که سفت و سخت باشند و مثل نماد در هوش سخت نیستند، ولو می‌توانند به آن برگردد.

بازبینی #2
ایجاد شده 29 ژوئن 2025 14:54:54 توسط ... .
به روزرسانی شده 29 ژوئن 2025 15:27:37 توسط ... .